

UDENRIGSMINISTERIET

10. februar 2017

Spørgsmål fra Udenrigsudvalget til
Udviklingsministeren af 16. januar 2017,
omstillet til udenrigsministeren.
URU alm. del – spørgsmål 60.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra
Nick Hækkerup (S).

URU alm. del spørgsmål 60:

Vil ministeren redegøre for, hvorvidt de handelsaftaler, EU indgår med tredjeverdenslande, og de handelsaftaler, Danmark indgår bilateralt med tredjeverdenslande, indeholder reguleringer og krav, der har til formål at sikre ordentlige arbejdstagerrettigheder, herunder at man undgår gældsslaveri og børnearbejde? Vil ministeren i bekræftende fald sende udvalget eksempler på sådanne formuleringer og redegøre for, hvordan formuleringerne har udviklet sig over tid?

Svar:

EU's frihandelsaftaler med tredjelande indeholder bestemmelser, der skal fremme bæredygtig udvikling, herunder arbejdstagerrettigheder. Bestemmelserne fokuserer primært på at fremme bæredygtigheden i international handel og investeringer, og de skal derfor også ses i sammenhæng med de mere generelle internationale og nationale bestræbelser på at sikre høje standarder for miljø, klima og arbejdstagerforhold.

Udviklingen i bestemmelser om arbejdstagerrettigheder m.v. i EU's handelsaftaler kan illustreres ved sammenligning mellem en af EU's senest færdigforhandlede aftaler, EU-Vietnam frihandelsaftalen, og for eksempel handelsdelen af EU-Chile Associeringsaftalen fra 2003.

Den nye frihandelsaftale med Vietnam har særlige bestemmelser om handel og bæredygtig udvikling, som tilsigter beskyttelse af arbejdstagerrettigheder. Disse bestemmelser omfatter eksplícit forpligtelse til efterlevelse af ILO's grundlæggende standarder vedrørende ret til organisering og kollektive forhandlinger, tvangsarbejde, børnearbejde og ikke-diskrimination. Desuden forpligter parterne sig til fremskridt mod ratifikation af endnu ikke tiltrådte ILO-kernekonventioner. Aftalen fastslår desuden, at aftaleparterne ikke må tilsidesætte egen lovgivning eller sænke beskyttelsesniveauer med det formål at tiltrække handel og investering. Endelig forudser aftalen skabelse af specifikke strukturer til inddragelse af repræsentanter for civilsamfundet, herunder arbejdstagerorganisationer, i bestræbelserne på at sikre fuld efterlevelse af bestemmelserne (se bilag 1 for bestemmelser i Vietnamaftalen). Denne inddragelse er af stor betydning for at få skabt det nødvendige nationale engagement og ejerskab.

Som det fremgår ved sammenligning med den ældre Chile-aftale (se bilag 2) er bestemmelserne om arbejdstagerrettigheder med tiden blevet væsentligt mere specifikke, hvad angår bl.a. referencerne til ILO, samt i forhold til inddragelse af civilsamfundet og efterlevelse. Anvendelsen af ILO-standarder og konventioner som benchmark sikrer, at bestemmelser om arbejdstagerrettigheder i bilaterale frihandelsaftaler indgået af EU udvikler sig i takt med internationale normer på området.

EU arbejder på at modernisere ældre aftaler som aftalen med Chile med henblik på bl.a. styrkelse og opdatering af bestemmelserne om handel og bæredygtig udvikling. I forhold til Chile pågår p.t. en såkaldt ”scoping”-proces, der skal afdække mulighederne for at modernisere frihandelsaftalen.

Bilag:

Bilag 1: EU-Vietnam frihandelsaftalen – afsnit om handel og bæredygtig udvikling (dansk oversættelse foreligger endnu ikke)

Article 1

Context, objectives and scope

1. The Parties recall the Agenda 21 on Environment and Development of 1992, the Johannesburg Plan of Implementation on Sustainable Development of 2002, the Ministerial Declaration of the UN Economic and Social Council on Full Employment and Decent Work of 2006, the ILO Decent Work Agenda, the Outcome Document of the UN Conference on Sustainable Development of 2012 entitled "The Future We Want", and the outcome of the UN Summit on Sustainable Development of 2015 entitled "Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development", and reaffirm their commitment to promote the development of international trade in such a way as to contribute to the objective of sustainable development, for the welfare of present and future generations, and will encourage the integration of this objective in their trade relationship.
2. The Parties reaffirm their commitment to pursue sustainable development, whose pillars – economic development, social development and environmental protection – are interdependent and mutually reinforcing.
3. They underline the benefits of cooperating on trade-related labour¹ and environmental issues as part of the global approach to trade and sustainable development. Accordingly, the scope of this Chapter is on trade-related aspects of labour and environmental issues.

¹ When labour is referred to in this chapter, it includes the issues under the Decent Work Agenda, as expressed in the ILO 2008 Declaration on Social Justice for a Fair Globalisation.

4. The Parties agree that this Chapter embodies a cooperative approach based on common values and interests, taking into account the differences in their levels of development.

Article 2

Right to regulate and levels of protection

1. The Parties recognise the right of each Party to determine its sustainable development objectives, strategies, policies and priorities, to establish its own levels of domestic protection in the environmental and social areas as it deems appropriate and to adopt or modify accordingly its relevant laws and policies, consistently with the principles of internationally recognised standards or the agreements, to which it is a party, referred to in Articles 3 and 4.

2. Each Party shall strive to ensure that its laws and policies provide for and encourage high levels of domestic protection in the environmental and social areas and shall strive to continue to improve those laws and policies.

Article 3

Multilateral labour standards and agreements

1. The Parties recognise the importance of full and productive employment and decent work for all, in particular as a response to globalisation, and reaffirm their commitment to promote the development of their bilateral trade in a way that is conducive to full and productive employment and decent work for all, including for women and young people. In this context, the Parties commit to consult and co-operate as appropriate on trade-related labour issues of mutual interest.

2. Each Party reaffirms its commitments, in accordance with its obligations deriving from the membership of the ILO and the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up, adopted by the International Labour Conference at its 86th Session in 1998, to respect, promote and effectively implement the principles concerning the fundamental rights at work, namely:

- a) the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;
- b) the elimination of all forms of forced or compulsory labour;
- c) the effective abolition of child labour; and
- d) the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

3. Each Party will make continued and sustained efforts towards ratifying, to the extent it has not yet done so, the fundamental ILO conventions, and the Parties will regularly exchange information in this regard.

4. Each Party, will also consider the ratification of other conventions that are classified

as up to date by the ILO, taking into account its domestic circumstances. The Parties will exchange information in this regard.

5. Each Party reaffirms its commitment to effectively implement in its laws and practices the ILO Conventions ratified by Vietnam and the Member States of the European Union respectively.

6. The Parties recognise that the violation of fundamental principles and rights at work cannot be invoked or otherwise used as a legitimate comparative advantage and that labour standards should not be used for protectionist trade purposes.

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/february/tradoc_154229.pdf

Bilag 2: Associeringsaftale EU-Chile (2003) – uddrag vedrørende civilsamfund og sociale område

Artikel 11

Civilsamfundet

Parterne fremmer også regelmæssige møder mellem repræsentanter for civilsamfundet i Den Europæiske Union og Chile, herunder akademiske kredse og arbejdsmarkedets parter såvel som ikke-statslige organisationer, for at holde dem underrettet om gennemførelsen af denne aftale og for at indhente forslag til dens forbedring.

[...]

Artikel 44

Samarbejde på det sociale område

1. Parterne anerkender betydningen af social udvikling, som skal ske side om side med den økonomiske udvikling. De prioriterer jobskabelse og respekt for de grundlæggende sociale rettigheder, navnlig ved at fremme Den Internationale Arbejdsorganisations relevante konventioner om emner som foreningsfrihed, ret til kollektive forhandlinger og ikke-forskelsbehandling, afskaffelse af tvangsarbejde og børnearbejde og ligebehandling af mænd og kvinder.

2. Samarbejdet kan finde sted på alle områder af interesse for parterne.

3. Foranstaltningerne kan koordineres med medlemsstaternes og de relevante internationale organisationers.

4. Parterne prioriterer foranstaltninger, der sigter mod at:

- a) fremme menneskelig udvikling, mindske af fattigdom og bekæmpelse af social udelukkelse ved hjælp af innoverende projekter til fordel for sårbare og marginaliserede samfundsgrupper, som kan anvendes i andre sammenhænge. Der lægges særlig vægt på lavindkomstfamilier og handicappede
- b) fremme kvinders rolle i den økonomiske og sociale udviklingsproces og særlige programmer for unge
- c) udvikle og modernisere forbindelserne mellem arbejdsmarkedets parter, arbejdsvilkårene, social velfærd og jobsikkerhed
- d) forbedre udformningen og forvaltningen af socialpolitikker, herunder sociale boliger og bedre adgang hertil
- e) udvikle et effektivt og retfærdigt sundhedssystem på basis af solidaritet
- f) fremme erhvervsuddannelse og udvikling af de menneskelige ressourcer
- g) fremme projekter og programmer for jobskabelse i mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder
- h) fremme programmer for fysisk planlægning med opmærksomheden særlig rettet mod områder, som er socialt og miljømæssigt særligt sårbare
- i) fremme initiativer, der kan bidrage til den sociale dialog og konsensus, og
- j) fremme respekten for menneskerettighederne, demokratiet og medbestemmelse.